

Obsah vydání:

- » Kraj Vysočina letos podpoří 24 zemědělských akcí 2
- » Dobrovolníci už se chystají na další úklid řeky Sázavy 3
- » Správa KRNAP získala prestižní ocenění Mosty 2011 4
- » O rozvoji venkovských regionů by měli rozhodovat ti, kteří tam žijí 5
- » Česko je v používání metody LEADER vzorem pro země střední a východní Evropy 7
- » Vesnice roku 2012 8
- » Prioritou vodního hospodářství zůstává zkvalitnění protipovodňových opatření 9
- » Značka MORAVSKÁ BRÁNA má prvních jedenáct držitelů 10
- » Soud zrušil radikální omezení větrných elektráren na území Karlovarského kraje 11
- » Fam a press trip ruských touroperátor 12
- » Český projekt na ochranu velkých šelem vyhrál mezinárodní soutěž 13
- » Obecní kroniky jsou jedinečným pramenem informací o regionu 15
- » Vrcholí vinařské jaro - Festivalem otevřených sklepů 16
- » Soutěž venkovských sídel Zelená stuha ČR zahájila svůj další ročník 18
- » Státní rostlinolékařská správy ČR se sloučí s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským 19
- » BENDL: Podporu obcí a zemědělců nelze oddělovat, společně totiž tvoří venkov 20

Kraj Vysočina letos podpoří 24 zemědělských akcí

Prezentace zemědělské prvovýroby, zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh nebo pořádání a organizace soutěží a výstav zaměřených na zemědělskou produkci podpoří Kraj Vysočina v letošním roce částkou 950 tisíc korun.

„Peníze pomohou organizátorům 24 akcí určených nejen pro odborníky, ale vždy také pro veřejnost. Za pět let, kdy jsou tyto dotace podporující osvětu a publicitu zemědělských činností krajem nabízeny, bylo vč. letošního roku rozděleno už 4,3 milionů korun,“ uvedl Josef Matějek, radní Kraje Vysočina pro oblast zemědělství. Kraj spolufinancuje aktivity až do výše 90 procent nákladů, maximálně však částkou 100 tisíc korun.

V letošním roce, tak jako i v minulých letech jsou podpořeny akce s mezinárodní účastí, které prezentují komodity typické pro Vysočinu např. 22. Bramborářské dny v Havlíčkově Brodě, které se uskuteční koncem října 2012, nebo seminář, který se koná v rámci výstavy chovu skotu v Radešínské Svatce začátkem září 2012. Mezi dalšími podpořenými akcemi je např. Den zemědělců, potravinářů a venkova Kraje Vysočina, který připravuje Okresní agrární komora ve Žďáře nad Sázavou na 15. září 2012. Dále jsou tradičně podpořeny

včelařské aktivity, výstavy drobného zvířectva, zahrádkářské výstavy, biojarmark nebo soutěže v chovatelských a zahrádkářských dovednostech mládeže. Celkový rozpočet podpořených akcí dosahuje téměř dvou milionů korun, kraj tak pomůže pořadatelům s úhradou téměř poloviny očekávaných nákladů.

Kromě výstav a prezentací je podpora Kraje Vysočina cílena také na úhradu spoluúčastí vystavovatelů, pořádání a organizace vzdělávacích a školicích akcí zaměřených na zemědělskou oblast formou kurzů, seminářů nebo workshopů, organizování akcí pro vzájemnou výměnu znalostí mezi podniky, technologické a ekonomické poradenství pro zemědělské podnikatele.

Dobrovolníci už se chystají na další úklid řeky Sázavy

Sedmý ročník projektu Čistá řeka Sázava se uskuteční od 13. do 15. dubna 2012. Dobrovolníci vyčistí hladinu a břehy jednoho z nejznámějších českých toků od Havlíčkova Brodu až po Pikovice. Patronát nad akcí opět převzala zpěvačka Aneta Langerová.

Čištění řeky Sázavy se mohou zájemci zúčastnit osobně nebo poskytnutím materiálního či finančního daru. Podrobnosti o celé akci jsou na leader.posazavi.com v sekci Partnerské projekty.

Do projektu se od jeho začátků aktivně zapojuje i půjčovna lodí Bisport s.r.o. z Týnce nad Sázavou. „První rok jsem z toho měla velkou trému, ale teď už ne, protože vím, že je akce dobře připravena a všechno do sebe zapadá. Lidé se na čištění znovu hlásí, vracejí se. Obavy nemám ani z počasí. Na čištění Sázavy přijíždějí otrlí nadšenci, které jen tak něco neodradí,“ řekla Markéta Pazderová z Bisportu.

Projekt Čistá řeka Sázava se koná pod taktovkou tří organizátorů, napříč dvěma kraji. Úklid úseku ze Soutic do Pikovic, dlouhého více než 100 kilometrů, tradičně organizuje společnost Posázaví o.p.s. Úsek mezi Havlíčkovým Brodem a Chřenovicemi

je v režii sdružení Sázava 21 a místní akční skupiny Královská stezka o.p.s. a úsek z Chřenovic do Soutic si vzala na starost místní akční skupina Lípa pro venkov.

„V pátek půjdeme uklízet s dětmi ze škol, v sobotu se do akce zapojí hasiči a rybáři a další dobrovolníci. Čistit budeme už asi počtvrté, spolupracujeme při tom se školami a mikroregiony. Dobrovolníkům poskytujeme rukavice, pytle na sběr odpadků a hygienické potřeby, jídlo pro ně zajišťují obce nebo mikroregiony. Zájemců máme dost, každý úsek vždycky uklízí kolem 20 lidí,“ uvedla Vanda Kubínová z místní akční skupiny Lípa pro venkov.

Poprvé se letos do čištění řeky Sázavy zapojí místní akční skupina Královská stezka, a to po boku občanského sdružení Sázava 21, které má s tímto úklidem už několikaletou zkušenost. Uklízet budou úsek z Havlíčkova Brodu do Chřenovic. *„Zdá se nám to jako hezká dobrovolnická akce, kterou region potřebuje. Zájemců už máme hodně, dokonce se přihlásila i jedna firma, která nám nabídla 100 zaměstnanců,“* řekl manažer místní akční skupiny Královská stezka Gustav Charouzek.

V režii společnosti Posázaví o.p.s. dobrovolníci letos nově uklidí i část řeky mezi Souticemi a Střechem, odsud pak budou pokračovat dál až k Pikovicím. Loni se mezi Střechem a Pikovicemi sesbíralo 32,52 tuny odpadků. Včetně úseku z Havlíčkova Brodu do Soutic se pak na skládky odvezlo dohromady 38,57 tuny odpadu. Do akce se zapojilo přes 1500 dobrovolníků.

Správa KRNAP získala prestižní ocenění Mosty 2011

Národní rada pro zdravotně postižené ocenila Správu Krkonošského národního parku o zpřístupnění Krkonoš hendikepovaným spoluobčanům.

Cenu Mosty 2011, resp. první místo v kategorii Instituce veřejné správy získala Správa Krkonošského národního parku za projekt Krkonoše bez bariér. Národní rada pro zdravotně postižené tak ocenila letitou aktivitu Správy KRNAP o zpřístupnění Krkonoš hendikepovaným spoluobčanům.

Ocenění převzal z rukou patronky akce, paní Livie Klausové, ředitel Správy KRNAP Jan Hřebačka spolu s autorem projektu Krkonoše bez bariér Michalem Skalkou. „Toto ocenění je pro nás velikou motivací. Vážíme si této zpětné vazby, která nás utvrzuje v tom, že aktivity, které děláme mají smysl. Již nyní pracujeme na dalších, které, věřím, hendikepovaní návštěvníci hor uvítají,“ uvedl ředitel Hřebačka. Záměrem projektu Krkonoše bez bariér bylo vytipování, zmapování a vyznačení vybraných tras pro hendikepované a zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci některých objektů Správy KRNAP (bezbariérové vstupy a toalety) a cest. Pracovníci Správy KRNAP v první fázi vytipovali deset tras, které byly vhodné pro cílovou skupinu bez nutnosti stavebních

zásahů. Tyto trasy za aktivní spoluúčasti hendikepovaných zmapovali, popsali, zanesli do mapového podkladu, uveřejnili tyto informace na internetu, vybavili turistickou infrastrukturou vhodnou pro cílovou skupinu, vyznačili v terénu a následně propagovali. Na projekt Krkonoše bez bariér navazují další projekty. V letošním roce k původně deseti trasám přibude dalších sedm, které projekt nynějších 33 km bezbariérových tras rozšíří o dalších přibližně deset kilometrů.

Projekt Krkonoše bez bariér s celkovým rozpočtem bezmála jeden milion korun byl spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis. Dalšími nominovanými finalisty v kategorii instituce veřejné správy byl Magistrát města Olomouc, Městský úřad Příbram, Magistrát města Chomutov a Knihovna Jiřího Mahena v Brně.

O rozvoji venkovských regionů by měli rozhodovat ti, kteří tam žijí

O rozvoji venkova po roce 2014 by podle Národní sítě Místních akčních skupin ČR (NS MAS) měly rozhodovat především subjekty, které ve venkovském prostoru působí.

Účinným nástrojem by se proto mohla stát metoda LEADER založená na spolupráci místních partnerství občanů, veřejné správy, neziskových organizací a podnikatelů, která se v Evropské unii používá už od roku 1991. Mohla by najít široké uplatnění ve všech operačních programech, které budou na venkově realizovat své cíle.

NS MAS zpracovala v lednu 2011 strategický poziční dokument pro přípravu politik rozvoje venkova v rámci programovacího období 2014–2020 s názvem [„Národní strategický plán LEADER 2014+“](#). Tento materiál přijaly i další organizace, zejména Spolek pro obnovu venkova ČR, a stal se také podkladem pro tvorbu stanovisek dalších orgánů, mimo jiné Ministerstva zemědělství ČR a Evropského hospodářského a sociálního výboru.

Své představy o využití a způsobu čerpání evropských fondů pro venkov představili zástupci NS MAS ČR v pondělí 26. 3. 2012 v

Evropském domě v Praze „Vítám aktivní zapojení a spolupráci nevládního sektoru při přípravě nástrojů pro rozvoj venkova a implementace politik EU po roce 2014,“ říká vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR Jan Michal, který celou akci zahájil. „Evropská komise podle našeho názoru ve svých legislativních návrzích připravila dobré podmínky pro zapojení místních obyvatel a subjektů do spoluvytváření budoucnosti regionu, kde žijí a působí. Tzv. komunitně vedený místní rozvoj je velkou příležitostí pro rozvoj našeho venkova. Pokud tato metoda bude využita ve všech operačních programech, bude to pro Českou republiku velký přínos,“ dodává Jan Florian, místopředseda NS MAS ČR, který má problematiku v rámci NS MAS ČR na starosti.

Podle zástupců NS MAS je metoda Leader výhodná především s ohledem na rozhodování o využití evropských dotací na nejnižší úrovni, tedy přímo v regionu. O tom, který projekt bude realizován, rozhodují lidé, kteří znají místní podmínky. Pracovníci MAS jsou v přímém kontaktu se žadateli a poskytují jim poradenství od fáze přípravy projektu až po jeho kompletní realizaci.

NS MAS vydala dodatek k Národnímu strategickému plánu LEADER 2014+, jakousi „kuchařku“, určenou především pracovníkům řídicích orgánů na vedoucích pozicích a dalším pracovníkům podílejícím se na přípravě budoucího víceletého finančního rámce 2014–2020, kteří mohou uvedená technická doporučení zohlednit při formování operačních programů. Záměrem NS MAS není přenést veškerou agendu i zodpovědnost ze stávajících centrálně řízených struktur na venkovská partnerství, ale nabídnout službu existujících místních

akčních skupin, které disponují vysokou znalostí místních podmínek a problémů, mají personální i organizační kapacity, a mohou tak centrálním orgánům v mnohém jejich roli ulehčit a být jim partnerem při dosahování vytyčených cílů. Dokument KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ V PRAXI ČESKÉ REPUBLIKY [je k dispozici ke stažení](#).

Venkov, pokud jej chápeme jako území ČR, které pokrývají obce do 25 000 obyvatel (tedy území, kde dle stávajících pravidel Programu rozvoje venkova ČR mohou působit MAS), v současné době zahrnuje cca 60 % populace ČR a 95 % plochy ČR. NS MAS je hlavním reprezentantem hnutí LEADER v České republice. Sdružuje 134 ze 151 existujících MAS v ČR.

Česko je v používání metody LEADER vzorem pro země střední a východní Evropy

Česká republika je podle Evropské LEADER asociace pro rozvoj venkova (ELARD) v používání metody LEADER vzorem pro další státy střední a východní Evropy.

Použití této metody, založené na spolupráci místních společenství a partnerství občanů, veřejné správy, neziskových organizací a podnikatelů při řešení problémů daného regionu, přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti, k ochraně životního prostředí, zlepšení kvality života a diverzifikaci hospodářství venkova v ČR, uvedl vedoucí bruselské kanceláře ELARD Stefanos Loukopoulos.

„Česká republika byla první zemí mezi členskými státy, které vstoupily do EU v roce 2004, která začala uplatňovat metodu LEADER,“ připomněl Stefanos Loukopoulos. O pouhých osm let později je podle něj Česká republika v používání této metody všeobecně považována za příkladnou a metodu LEADER velmi dobře rozvíjí.

Připravenost České republiky potvrzuje i zástupce DG Agri Pedro Brosei, který byl účastníkem pondělní prezentace návrhů pro využití metody LEADER v období 2014 - 2020 pořádané v Evropském domě v Praze:

„Vím pouze o probíhajících jednáních ve Finsku, Německu a Itálii, kde se iniciativy chopila příslušná ministerstva a organizují různé pracovní skupiny. Návrhy, představené Národní sítí Místních akčních skupin ČR na využití metody LEADER pro další období jsou věcné, a pokud se je podaří prosadit na národní úrovni do Společného strategického rámce, tak i technicky proveditelné.“

Metoda LEADER se v Evropské unii používá už od roku 1991. Jejím hlavním reprezentantem v České republice je Národní síť Místních akčních skupin ČR (NS MAS), která sdružuje 134 ze 151 existujících MAS v ČR. Podle NS MAS by metoda LEADER mohla být účinným nástrojem rozvoje venkovských oblastí i po roce 2014. Mohla by najít široké uplatnění ve všech operačních programech, které budou realizovat své cíle ve venkovském prostoru.

ELARD je mezinárodním neziskovým sdružením, které bylo založeno v roce 1999 národními sítěmi LEADER jednotlivých členských států EU. Jeho cílem je podpořit rozvoj venkova, prosazovat výměnu zkušeností a podporovat spolupráci prostřednictvím přeshraničních projektů. ELARD, který v současnosti sdružuje asi 450 místních akčních skupin, je hlavním propagátorem a zastáncem metody LEADER na místní i institucionální úrovni.

Vesnice roku 2012

Krajské kolo:

Zlatá stuha – za vítězství v krajském kole – 1 mil. Kč

stuhu (modrá, bílá, oranžová) – 600 tis. Kč

Celostátní kolo:

místo – 1 mil. Kč (titul „Vesnice roku 2012“)

místo – 900 tis. Kč

místo – 800 tis. Kč

Osmnáctý ročník soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova byl vyhlášen na Dnu malých obcí v Praze.

Cílem této soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova. Od dnešního dne do 30. dubna 2012 mohou obce podávat přihlášky do soutěže. V květnu a červnu budou všechny přihlášené obce hodnoceny v rámci krajských kol, v letních měsících rozběhnou vyhlášení krajských vítězů a na počátku září se uskuteční hodnocení celostátního kola, jehož výsledky budou zveřejněny v Luhačovicích na dvacátém ročníku Mezinárodního dětského folklorního festivalu Písni a tancem.

Kromě čestných stuh pro tři nejlepší vesnice na národní úrovni budou také oceněni vítězové jednotlivých krajských kol, a to modrou stuhou za společenský život, bílou stuhou za činnost mládeže, zelenou stuhou za péči o zeleň a životní prostředí a oranžovou stuhou za spolupráci obce a zemědělského subjektu. S těmito oceněními je spojen také příslib dotace v rámci programu Podpora obnovy a rozvoje venkova, který má ministerstvo ve své gesci.

Prioritou vodního hospodářství zůstává zkvalitnění protipovodňových opatření

Protipovodňová opatření a aktuální informace o vodním hospodářství a finanční podpora na vodovody a kanalizace byly na programu setkání vodohospodářů u příležitosti Světového dne vody (22.3.).

Účastníci jednání, které se konalo v Národním domě na pražských Vinohradech, si také připomněli 10 let od katastrofálních povodní v povodí Vltavy a Labe v roce 2002 a 15 let od první katastrofické povodně na Moravě.

Povodně způsobily v České republice za posledních 14 let škody za více než 170 miliard korun a vyžádaly si 123 lidských životů. „V první etapě programu *Prevence před povodněmi*, tedy v letech 2002 až 2007, bylo realizováno 435 akcí za zhruba 4 miliardy korun. To znamená ochranu přes 315 tisíc obyvatel a majetku v hodnotě více než 240 miliard korun,“ říká ministr zemědělství Petr Bendl.

Na období let 2007 až 2013 bylo v programu Podpora prevence před povodněmi II zabezpečeno kolem 11 miliard korun. V rámci programu Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží pak bylo na stejné

období zhruba 3,2 miliardy korun. Ve zvyšování protipovodňové ochrany je nutno pokračovat i po roce 2013. Tato uvažovaná takzvaná III. etapa programu *Prevence před povodněmi* má být výrazně orientována na zvýšení retenční schopnosti území podél vodních toků s využitím prostorů v poldrech k řízeným rozlivům povodňových průtoků, včetně úprav v krajině.

Prioritou z hlediska protipovodňové ochrany je Povodí Bečvy, které, pokud jde o povodňová rizika v Česku, patří mezi nejexponovanější území. Vážné škody tam způsobila velká povodeň v roce 1997 i menší v roce 2010. Výsledkem Studie proveditelnosti protipovodňové ochrany v povodí Bečvy je soubor čtrnácti staveb protipovodňových opatření s minimálními zásahy do koryta Bečvy nebo do zástavby měst a obcí, který chrání vždy jen zastavěná území. Studie také prokázala, že pro další zvýšení úrovně protipovodňové ochrany daného území na hodnotu stoleté vody respektive úrovně povodně z roku 1997, bude nutné zřídit nad Teplicemi suchou nádrž o celkovém retenčním objemu 35 milionů metrů krychlových.

Pokud jde o vodovody a kanalizace, byla loni v rámci dvou programů Ministerstva zemědělství na výstavbu a obnovu jejich infrastruktury poskytnuta podpora kolem 2,2 miliardy korun, a to formou dotací i zvýhodněných úvěrů. „Z podprogramů opatření zaměřených na vodovody bylo v roce 2011 podpořeno ze státního rozpočtu 121 akcí za zhruba 477 milionů korun, v rámci opatření zaměřených na kanalizace 156 akcí za 1,63 miliardy korun,“ říká Petr Bendl.

Značka MORAVSKÁ BRÁNA má prvních jedenáct držitelů

Dne 28. 3. 2012 zasedla v krásném prostředí velké zasedací místnosti MěÚ Hranice poprvé certifikační komise, aby zhodnotila první žádosti o novou značku MORAVSKÁ BRÁNA (regionální produkt). Značka, kterou koordinuje Hranická rozvojová agentura, z. s., je udělována na Hranicku a prvním kolem úspěšně prošlo 11 produktů s převahou potravin a přírodních produktů.

Ačkoli rozlohou území patří MORAVSKÁ BRÁNA (regionální produkt) k nejmenším v Asociaci regionálních značek, první skupina oceněných nenechává nikoho na pochybách, že region může nabídnout mnoho zajímavého, co už nyní oceňují nároční spotřebitelé po celé republice i v zahraničí. Jak uvedl Eduard Kozák, jeden z čerstvých držitelů hned dvou certifikátů a zároveň člen certifikační komise: *"Regionální značka pomůže upozornit místní spotřebitele, že se v jejich blízkosti vyrábějí potraviny, které jsou skutečné, nikoliv plné náhražek, dochucovadel a konzervantů."* Udělování značky se neomezuje jen na potraviny a přírodní produkty, ale pomůže propagovat i kvalitní řemeslné výrobky.

Novou značku, v níž se ukrývá stylizované písmeno M i lomený oblouk brány, ponесou po prvním certifikačním kole tyto produkty:

- Mléčné výrobky od Zdeňky Horníkové z Poruby
- Skaličský med a svíčky z pravého včelího vosku od Jaroslava Juráně
- Košíkářské výrobky z! pedigu od Mariána Kolaříka ze Všechovic
- Moštík a křížalky od Eduarda Kozáka z Lučic
- Med od Stanislavy Malovcové z Hranic
- Chléb Potštát z Pekařství Fojtík z Partutovic
- Keramické výrobky od Miroslavy Vejmolové z Tučina
- Brambory a bramborová sadba ze Zemědělského družstva Partutovice
- Teplické pecáky a svatební koláčky od společnosti Gastpro z Teplic nad Bečvou

Asociace regionálních značek (ARZ) sdružuje 21 regionů, z nichž 18 už uděluje vlastní značku pro místní produkty. Aktuálně ARZ eviduje 483 certifikátů pro výrobky nebo skupiny výrobků a 46 certifikátů pro ubytovací a stravovací zařízení. Výrobci musí povinně splňovat kritéria týkající se působnosti v daném regionu, kvalifikace, bezdlužnosti, ekologické šetrnosti a standardní kvality, zatímco vazba konkrétního výrobku na daný region se posuzuje individuálně. U ubytovacích a stravovacích zařízení se hodnotí přístup k hostům a zprostředkování informací a zážitků z daného regionu, včetně nabídky tradičních pokrmů vyrobených z místních surovin a aktivního zapojení do dění v okolí.

Více informací o regionálním značení najdete na www.regionalni-znacky.cz.

Soud zrušil radikální omezení větrných elektráren na území Karlovarského kraje

Nejvyšší správní soud (NSS) zrušil část Zásad územního rozvoje (ZÚR) Karlovarského kraje, které radikálně regulovaly výstavbu větrných elektráren. Soudci vyhověli návrhu advokátní kanceláře Šíkola a partneři zastupující obec Nový Kostel na Chebsku. AK Šíkola tak při rušení nezákonné regulace větrných elektráren v zásadách uspěla před NSS již počtvrté.

„Zásady jako jakýsi krajský územní plán připouštěly výstavbu větrníků ve zcela zanedbatelné části kraje a navíc pouze výjimečně. Elektrárny by tak podle zásad mohly vyrůst možná jen na několika málo čtverečních kilometrech v kraji, anebo vůbec. Soud proto vyhověl našemu návrhu v plném rozsahu a napadenou část zásad zrušil,“ uvedl právník AK Šíkola a partneři Jiří Nezhyba, jenž zastupoval žalobce, kteří na svém území připravovali projekt větrných elektráren. *„Namítali jsme, že Karlovarské ZÚR zasahovaly do ústavně garantovaných práv obcí na samosprávu a do vlastnického práva vlastníků pozemků, a byly proto v rozporu se zákonem. Odůvodnění verdiktu nám však nebylo doposud doručeno,“* dodal právník.

Ve zrušené části zásad konkrétně stálo, že větrné elektrárny dostanou zelenou "pouze výjimečně". **"Rozvoj větrných elektráren v Karlovarském kraji je nezbytné koordinovat a podřídít prioritním cílům kraje - zejména ochraně krajinného rázu, rozvoji lázeňství a ochraně přírody,"**Kurzíva stálo v dokumentu. Vysokou větrnou elektrárnu s nosným sloupem nad 35 metrů zásady označovaly za stavbu nadmístního významu. Elektrárny mohly např. potenciálně vyrůst ve vzdálenosti nejméně jednoho kilometru od zastavěných území.

Jedná se již o čtvrtý zásah Nejvyššího správního soudu do regulace větrné energetiky v zásadách územního rozvoje krajů ČR ve prospěch postižených obcí. *„Naší kanceláři se žalobou u NSS podařilo zrušit také ZÚR Vysočiny, Plzeňského kraje a část ZÚR Moravskoslezského kraje, které značně bránily budování větrných elektráren na jejich území,“* dodal právník.

[Rozsudek lze vyhledat na úřední desce soudu.](#)

Fam a press trip ruských touroperátor

Dvě desítky zástupců cestovních kanceláří z Moskvy, Petrohradu, Jekatěrinburgu a jedna novinářka z Moskvy tvořili sestavu delegace, která pod taktovkou Královéhradeckého kraje přicestovala do ČR.

V rámci organizovaného pracovního poznávacího pobytu navštívili mimo jiné Hradecko, Orlické hory, Český ráj, Kladské pomezí, ale také Krkonoše, v nichž měli k poznávání největší časový prostor. Svazek Krkonoše byl osloven k přípravě programu. Zahraniční hosté svými dotazy projevovali široký, ale cílený zájem o destinace a bylo zřejmé, že někteří z nich nemají z pobytu v ČR vůbec žádnou zkušenost.

Jindřiška Smejkalová, pracovnice Královéhradeckého kraje odboru cestovního ruchu, která je na cestách doprovázela, mj. uvedla: „Do programu byly zahrnuty mnohé zajímavé cíle výletů. V Krkonoších se samozřejmě celkově nejvíce zajímali o lyžařské areály a v souvislosti s lyžováním také o poskytované služby v kategorii all inclusive. Preferují luxusní ubytování včetně wellness v blízkosti sjezdovek. Zajímalo je, zda jsou v areálech rusky hovořící lyžařští instruktoři a personál. Chtěli vědět, zda-li pracovníci hotelového resortu jsou schopni zajistit další výlety. Zajímala je vzdálenost od obchodních center a možnosti nákupů,

pro rodiny také hlídání dětí. Z dotazů jednotlivých touroperátorů bylo zřejmé, že jako tvůrci turistického programu preferují k návštěvě svých klientů pouze určité termíny jako státní a náboženské svátky nebo prázdniny.“

Při pobytu v Krkonoších navštívili Špindlerův Mlýn, Vrchlabí, Janské Lázně, Pec pod Sněžkou, aj. Při prezentaci, kterou za Svazek Krkonoše připravila a přednesla Kamila Hlinková, byly představeny jednotlivé krkonošské veřejně prospěšné projekty jako jsou cyklobusy, cyklotrasy, úprava běžeckých tratí, apod. Každému z hostů věnovala soubor propagačních materiálů. Sama doplnila: „Za Krkonoše jsme vděční za každou takovou nabídku, které se můžeme ujmout, sestavit program a nabídnout novinářům i touroperátorům zajímavé informace, sdělit jim novinky, představit jednotlivé obce a podnikatele s jejich službami v regionu. Vždy je dobré když si sami zástupci CK i novináři vyzkouší místní atrakce a možnosti, sami se tím společností jednat prezentují a také se jim tyto aktivity lépe uchovávají v paměti. Pak je větší pravděpodobnost, že zážitky zpracují ve svých nabídkách, článcích i produktech, jež se dostanou k potencionálním návštěvníkům.“

Český projekt na ochranu velkých šelem vyhrál mezinárodní soutěž

Návrh Hnutí DUHA Olomouc se v konkurenci 74 projektů dostal po posouzení odbornou porotou do finále utkání, které pořádá European Outdoor Conservation Association (EOCA): neziskové organizace evropské asociace outdoorových firem. Ve finále kategorie Nature, kterou podporuje německý National Geographic, soutěžilo celkem šest projektů z celého světa.

O konečném pořadí pak rozhodla česká a světová veřejnost v hlasování na internetu, když dala projektu Hnutí DUHA bezmála třetinu všech hlasů.

Hnutí DUHA Olomouc se ochranou vzácných šelem v Beskydech zabývá už deset let. Právě zkušenosti, odborné výsledky a originální metoda boje s pytláctvím tzv. vlčích hlídek jsou důvodem, proč se návrh probojoval až do finále.

„Je to neuvěřitelný úspěch. Zpočátku jsme ani nevěřili, že bychom mohli uspět v tak silné konkurenci. Rysi nebo vlci patří mezi nejvzácnější klenoty naší přírody. Náš projekt je má chránit před pytláky a napomoci jejich návratu do českých hor. Je pro nás velkým závazkem, že v silné konkurenci náš projekt zvítězil. Velmi nás

těší, že lidé chtějí, aby se velké šelmy do naší přírody vracely a že nám v tom pomohli. Všem, kteří naši práci v hlasování podpořili, velmi děkujeme,“ řekl Miroslav Kutal z Hnutí DUHA Olomouc.

Vítězný projekt Hnutí DUHA spočívá v pokračování úspěšných vlčích hlídek, které chrání vzácné šelmy před pytláky, nebo mapování pohybu vlků a rysů na obou stranách česko-slovenské hranice. Důležitou součástí jsou také programy na školách a vzdělávací projekty v horských obcích. Více o práci, kterou Hnutí DUHA Olomouc v projektu chystá, najdete na www.selmy.cz/ochrana/eoca Zájemci z řad veřejnosti, kteří se chtějí zapojit do práce vlčích hlídek, mají možnost vyplnit přihlášku na www.selmy.cz.

Nezisková organizace EOCA sdružuje 70 společností z celé Evropy, které podnikají v outdoorovém sektoru. Jejím cílem je podporovat projekty, jež přispívají k zachování zdravého prostředí k životu každého z nás a divoké přírody. Soutěž o nejlepší projekty organizuje každý rok. Projekt Hnutí DUHA Olomouc byl jedním ze tří v tomto roce nominovaných českým zástupcem -firmou Rock Point a.s. ve spolupráci s asociací ekologických nevládních organizací Zelený kruh. Více na www.outdoorconservation.eu/about-us.cfm.

„Máme obrovskou radost, že se nám podařilo získat podporu pro tento velmi zajímavý projekt a opět tak do České republiky přinést významné finanční prostředky pro ochranu přírody. Naše radost je o to větší, že se o získání grantu rozhodovalo v celoevropském veřejném hlasování, což je dokladem jak kvality projektu samotného, tak naší společné schopnosti pro hlasování získat část české

společnosti. Za dobu našeho pětiletého členství je to již čtvrtý, námi podporovaný projekt, který grant od EOCA dostal. Pro naši firmu je to obrovská motivace v tomto snažení pokračovat. Byli bychom moc rádi, kdyby se granty od EOCA staly stabilním zdrojem financí pro neziskový sektor v ČR. Děkujeme všem, kteří projekt v hlasování podpořili," řekl Tomáš Skala z firmy Rock Point.

„Asociace ekologických organizací Zelený kruh realizuje s firmou Rock Point národní kolo této soutěže od počátku jejího zapojení do EOCA. Jsme rádi, že se v rámci mezinárodní konkurence nominované organizace dokáží prosadit. I tento rok připravujeme národní kolo a vítězství projektu Hnutí DUHA Olomouc je skvělou motivací pro ostatní ekologické organizace, které dosud se svým zapojením váhaly," dodala Zdeňka Šimková z Asociace ekologických organizací Zelený kruh.

Tanya Bascombe, hlavní manažerka EOCA, řekla: *„Byla to skutečně náročná soutěž. V jednom momentě odděloval první čtyři projekty rozdíl pouhých 240 hlasů. Ovšem Hnutí DUHA odvedlo úžasnou práci při mobilizaci svých příznivců a nakonec zvítězilo s náskokem více než dvou tisíc hlasů. Jsme nadšeni, že můžeme podpořit tak nepostradatelný projekt a těšíme se na spolupráci při jeho realizaci.“*

Obecní kroniky jsou jedinečným pramenem informací o regionu

Obecní kroniky jsou podle Michala Sejka ze Státního okresního archivu Benešov jedinečným pramenem informací, který využívají celé generace. K jejich psaní se proto musí přistupovat věcně a zodpovědně a zaslouží si také patřičnou ochranu.

Michal Sejk to řekl na setkání regionálních kronikářů, které pořádaly ve středu v Benešově svazek obcí CHOPOS, společnost Posázaví o.p.s., Městská knihovna Benešov a Státní okresní archiv Benešov. Akce se zúčastnilo 31 lidí, kteří zaznamenávají život v obcích a městech regionu Posázaví.

„Zajímá mě především obsah kronik, tedy do jaké míry splňují nějaká pravidla, nakolik jsou věrným zrcadlem své doby. Pokud si někdo přes kroniku vyřizuje své osobní účty, nebo naopak se tam bojí napsat něco ostřejšího, pak kronika nemá takovou úroveň. I když je třeba nádherně kaligraficky vybavena a je doplněna přílohami, pořád to neznamená, že je kvalitní,“ řekl Michal Sejk.

Obce jsou podle něj povinny vést kroniky od roku 1920, v praxi se to ale téměř nedodržovalo. Upravil to až nový zákon z roku 2006. *„Kroniky spíše beru do archivu,*

protože si myslím, že si ochranu zaslouží. Máme velice tristní zkušenosti s tím, v jakém stavu se kroniky dochovaly, jak se ztrácejí nebo jak se s nimi na některých obcích zachází,“ dodal Michal Sejk.

Bedřich Švejda začal psát kroniku obce Řimovice v roce 1999. *„Požádala mě o to tehdejší starostka. Neměl jsem ale na co navázat, obecní ani hasičská kronika se v obci nedochovaly. Nevěděl jsem, kolik práce mi psaní zabere, ale už jsem si vytvořil systém. Počasí zapisuju denně, hlouběji se věnuji důležitým událostem. Někdy mám na psaní málo času nebo mi chybí nálada, na zápisu to ale nesmí být znát. Kroniku píšu při zaměstnání, jsem svobodný, tak se tomu můžu věnovat,“* řekl Bedřich Švejda.

Pro Martu Zajíčkovou se psaní kroniky obce Hvězdonic stalo velkým koníčkem před dvěma roky. Psaní převzala po kolegovi, který život v obci dokumentoval skoro 50 let a latku prý nasadil velice vysoko. *„Dobře se zhostil popisu politického charakteru daného období, moc ale nezaznamenával obyčejný život lidí. Snažím se to napravit, píšu třeba i o tom, proč a kdy se drží posvícení. Doplnuji informace tak, aby se nezapomnělo na naše zvyky, na to, kam lidé chodili do školy, jak se u nás žilo. A přidávám do kroniky fotografie, protože fotodokumentace se v ní nevedla. Prosím staré lidi, aby mi věnovali nebo půjčili staré fotky, nechám je zpracovat a dodám je do kroniky. Moc mě to baví, mám v kuchyni připravený diář a cokoli je potřeba, si do něj zapíšu a potom to zaznamenám do kroniky,“* uvedla Marta Zajíčková. Nedávno dokázala pátráním v kronikách po 608 letech najít potomka zbořených hradů a zámků v okolí Hvězdonic.

Vrcholí vinařské jaro - Festivalem otevřených sklepů

O víkendu 14. - 15. Dubna se milovníci dobrých vín sjedou do regionu Podluží, kde proběhne v pořadí již devátý Festival otevřených sklepů. Ve čtyřech vyhlášených vinařských obcích - Moravské Nové Vsi, Prušánkách, Hruškách a Novém Poddvorově - se přímo ve svých sklepech představí 32 vinařů.

„O jarní festival bývá tradičně největší zájem a ani tento není výjimkou. V prodeji zbývají poslední čtyři stovky vstupenek, takže všem doporučuji, aby s nákupem vstupenky neváhali,“ říká ředitel festivalu Juraj Flamik z Nadace Partnerství.

Festival otevřených sklepů patří k vrcholům vinařské sezóny na jižní Moravě. *„Festival láká návštěvníky z celé republiky i ze zahraničí tím, že se pokaždé odehrává v jiném regionu a zároveň představuje vinaře z několika obcí zároveň,“* říká Juraj Flamik s tím, že pro pravidelného návštěvníka se festival může stát nekonečným seriálem poznávání vinařů, vinařských obcí i sklepů v různých ročních obdobích a s různými víny. Organizátoři si také důsledně hlídají, aby jejich slogan *„Vinaři a jejich vína, důvěrně a zblízka“* odpovídal skutečnosti. *„Chceme dát návštěvníkům možnost, aby si našli svého vinaře. Pro nás znamená, že musíme počet vstupenek nastavit tak, aby naši návštěvníci*

měli ve vinných sklepech dostatek prostoru, mohli v klidu vína přechutnat a s vinařem se lépe seznámit,“ popisuje filozofii festivalu Juraj Flamik. I přesto jsou již ubytovací kapacity ve festivalových obcích vyčerpány. Pořadatelé ale zajistili hotelové autobusy, které ráno přivezou návštěvníky z Hodonína a Břeclavi do Moravské Nové Vsi a večer zase zpět.

Nadcházející festival se po třech letech vrací do regionu Podluží. Všechny čtyři vinařské obce jsou na festivalu zastoupené reprezentativně a návštěvníkům se tak představí nejlepší vinaři regionu Podluží. Pravděpodobně nejznámějším vinařem festivalu je Lubomír Glos, který je otcem oblíbené odrůdy Cabernet Moravia. *„Věřím, že osobní seznámení s vinařem, který tuto odrůdu vyšlechtil, bude samo o sobě zážitkem,“* doplňuje Flamik. Na festivalu představí svá vína i další vynikající vinaři - vinařství Košut, Richard Tichý, Vinařství Beneš, VINem, Morávia víno nebo host Vinařství Konečný Čejkovice.

Neodmyslitelnou součástí festivalu je i doprovodný program, který bude tentokrát plný folkloru a cimbálové muziky. Ve sklepech i sklepních uličkách budou hrát a zpívat například cimbálky Kapric a Ryzlink, dětský folklórní soubor Jatelinka, mužáci z Moravské a zvučné hlasy mužáků zazní i v Prušánkách a Novém Poddvorově. Zejména ženám je určen pořad Ženy a víno s podtitulem Víno dělané srdcem, který se pod vedením Moravských vinařek uskuteční v Moravské Nové Vsi, ve sklepě Ivy Tomanové, jediné vinařky mezi festivalovými vinaři. Vinařky tentokrát připravují netradiční degustaci ryzlinku rýnského z různých etap sklizně.

Nabídku vín rozšířenou o dobré jídlo nabídnou i prušánecké Vinné sklepy u Jeňoura. Vinař a kuchař Jan Ivičič zahajuje

gurmánské festivalové hody banketem již v pátek večer. „Gastronomické lahůdky a snoubení jídla s vínem jsou našim stálým programovým záměrem. Moravská vína se prosazují i v gastronomii stále více a na festivalu tento trend nemůže chybět,“ vysvětlil Flamik a doplňuje: *„Jarní festival má svoje neopakovatelné kouzlo, spojené se sluncem, jarním povětřím a mladými víny. Je to ale jen třešnička na dortu proti samotnému programu, který nabízí osobní setkání s vinaři, degustace a výběr vín přímo ze sklepa. Vzhledem ke skvělému ročníku 2011, to bude opravdový zážitek.“*

Informace o vinařích, doprovodném programu a dalších festivalových službách jsou k dispozici na stránkách www.otevrenesklepy.cz, na kterých je rovněž možnost zakoupení vstupenky v e-shopu. Po oba dny festivalu budou v Moravské Nové Vsi zastavovat rychlíky na trati Břeclav-Bohumín. Jízdenka z vlaku opravňuje při koupi festivalové vstupenky na místě ke slevě 20%. Ve spolupráci s Českými drahami je na nádraží zřízeno i festivalové registrační centrum s výdejem startovních tašek.

Soutěž venkovských sídel Zelená stuha ČR zahájila svůj další ročník

Tak jako každoročně, i v letošním roce se řada vesnic a malých měst připravuje na vzájemné poměrování sil v dnes již tradiční soutěži Vesnice roku a budou mimo jiné usilovat i o ocenění Zelená stuha.

Soutěž je dvoukolová. Na úrovni všech krajů se obce přihlásí do soutěže Vesnice roku, ve které se hodnotí život na venkově ze všech aspektů, Jedním z nich je i zeleň a životní prostředí. Krajské komise jsou tvořeny zástupci vyhlášovatelů a partnerských organizací. Svého zástupce, který garantuje odbornost komise v oblasti zeleně, má v každé komisi i Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Po prostudování všech zaslaných podkladů a návštěvě každé soutěžící obce komise rozhodne o udělení cen na krajské úrovni, a jednou z nich je i Zelená stuha daného kraje.

Na soutěž vesnice roku v krajích již přímo navazuje soutěž Zelená stuha České republiky. Tato soutěž je již plně organizována Společností pro zahradní a krajinářskou tvorbu (SZKT), a je podporována Ministerstvem Životního prostředí. Nominována jsou sídla, která získala v krajích ocenění zelenou stuhou. Celostátní komise, složená z odborníků

SZKT, MŽP, VUKOZu a Senátu, poté vždy navštíví všechna soutěžící sídla (s radostí konstatují, že to bývá většinou ve všech 13-ti krajích), kde se již zaměřuje pouze na hodnocení zeleně a životního prostředí.

A co přesně se v Zelené stuzce hodnotí? Komise sleduje aktivity obce v oblasti pěti předem daných skupin kritérií: dlouhodobé plánování, aktuální realizované projekty, následná péče o realizace, osvěta, výchova a vzdělávání v oblasti životního prostředí, zapojení veřejnosti.

Soutěž je poté zakončena slavnostním vyhlášením vítězů v prostorách Senátu ČR, kde jsou předána ocenění všem soutěžícím a vyhlášení vítězové, kteří se umístili na prvních třech místech. Pro vítěze tím ale soutěžení nekončí. Vesnice, která se umístí v Zelené stuzce ČR na prvním místě, postupuje do mezinárodní soutěže Evropská kvetoucí sídla (Entente Florale Europe) jako kandidát za Českou republiku z řad vesnic.

Pokud ve svém okolí víte o obcích, které jsou v oblasti zeleně a životního prostředí opravdu reprezentativní, nebo které za sebou mají významnou realizaci v této oblasti, doporučte jim účast v soutěži! A co pro to musejí sídla do 6200 obyvatel (limit pro soutěžící) udělat? Základní podmínkou je vyplnit přihlášku do soutěže Vesnice roku. Veškeré další a podrobnější informace naleznou zájemci na stránkách www.vesniceroku.cz, případně na stránkách www.szkt.cz.

Státní rostlinolékařská správa ČR se sloučí s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským

Ministerstvo zemědělství zahájilo realizaci prvního kroku ke zjednodušení struktury podřízených organizací. Bude jím sloučení Státní rostlinolékařské správy ČR (SRS) s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ).

Ministr Petr Bendl s účinností od 1. dubna pověřil ředitele SRS Zdeňka Macha řízením ÚKZÚZ. Jeho úkolem v čele obou institucí bude připravit je postupně ke sloučení.

„Při slučování dvou organizací je výhodou, pokud obě podléhají jednotnému vedení. Tím se zabrání vzniku případných neřešitelných sporů a nejasností. Proto jsem ke konci března odvolal z funkce ředitele ÚKZÚZ Jaroslava Staňu a pověřil řízením ústavu Zdeňka Macha. Panu řediteli Staňovi jsem poděkoval za práci, kterou v ÚKZÚZ vykonal,“ komentuje své dnešní rozhodnutí ministr Bendl.

Ministr Bendl současně zadal zpracování potřebných návrhů legislativní úpravy, protože ÚKZÚZ je zřízen samostatným zákonem (č. 147/2002 Sb.).

Propojení SRS a ÚKZÚZ je prvním z řady kroků, které směřují ke snížení počtu organizací podřízených Ministerstvu zemědělství. Po propojení kontrolních a inspekčních institucí v oblasti rostlinolékařské péče, budou podobně vybudovány další dva pilíře zaměřené na živočišnou a potravinářskou produkci. Ministerstvo si od redukce slibuje nejen finanční úspory v řádu stovek milionů korun ročně, ale především zjednodušení dosud velmi rozsáhlé kontrolní agendy v resortu.

SRS je správní úřad se sídlem v Praze, který vykonává zákonem stanovené činnosti, které se týkají například rostlin a rostlinných produktů, opatření proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů, popřípadě invazních škodlivých organismů, či rostlinolékařského dozoru a řízení ve věcech rostlinolékařské péče včetně nařizování mimořádných rostlinolékařských opatření, řešení krizových situací a ukládání pokut. SRS je také úřední organizací ochrany rostlin podle Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin.

ÚKZÚZ je správní úřad se sídlem v Brně a regionálními pracovišti. Jeho činnost stanovují předpisy Evropských společenství a zvláštní zákony, například zákon o vinohradnictví a vinařství, o krmivech, o oběhu osiva a sadby, o ochraně chmele nebo o hnojivech. Ústav mimo jiné vykonává odborné činnosti podle zákona o ÚKZÚZ a je také pověřen dělat úřední kontroly v oblasti ekologického zemědělství.

BENDL: Podporu obcí a zemědělců nelze oddělovat, společně totiž tvoří venkov

Program rozvoje venkova a možnosti čerpání dotací do konce současného programového období, ale také v období 2014 až 2020, byly tématem setkání ministra zemědělství Petra Bendla se starosty a zástupci Místních akčních skupin na zámku v Holešově.

Ministr byl 5. a 6. dubna na dvoudenní pracovní návštěvě Zlínska si rovněž prohlédl Zemský hřebčinec Tlumačov, vinařství Vadura Polešovice a navštívil společnost na výrobu masných a uzenářských produktů VOMA v Uherském Brodě.

Ministerstvo zemědělství se již na nové programové období intenzivně připravuje. *„Zřídili jsme například Gremium pro koncepční otázky, kam byli přizváni zástupci nevládních organizací. Jedna ze skupin Gremia se zabývá právě Programem rozvoje venkova (PRV). Do letošního července bychom měli určit, které potřeby jsou nejpálčivější a které nástroje pro jejich řešení nejvhodnější. Jaká konkrétní opatření budou zavedena a jakou formou řešena, budeme moci rozhodnout, až budeme znát výši národních obálek,“* řekl ministr Bendl.

PRV doplňuje dotační nástroje strukturální politiky podporou investic v zemědělském a

potravinářském sektoru, přispívá k zajištění pracovních příležitostí ve venkovských oblastech, zlepšuje život obyvatelům malých obcí a v neposlední řadě napomáhá zlepšit stav životního prostředí. Ministr v této souvislosti uvedl, že podporu obcí a zemědělců nelze jednoznačně oddělovat, protože společně tvoří venkov. *„Do budoucna budeme usilovat o mnohem větší provázání projektů a společné zapojení všech aktérů do jejich realizace,“* vysvětlil ministr.

Rozpočet PRV na období 2007 až 2013 je přes 3,6 miliardy EUR, tedy zhruba 88 miliard korun. Objem peněz vyplacených ve Zlínském kraji za projektová opatření v rámci PRV činil od roku 2007 1,2 miliardy korun, loni kolem 398 milionů korun. Pokud jde o Místní akční skupiny, dosud byly na Zlínsku jejich prostřednictvím uskutečněny 302 projekty s dotací 133 milionů korun. Z toho 157 projektů za 76 milionů korun podaly obce a svazky obcí.

Na rozvoj venkova v příštím období se návrh rozpočtu Evropské unie (EU) pohybuje kolem 101 miliard EUR. Výše národních obálek zatím není stanovena, podle Evropské komise (EK) budou peníze přerozdělovány na základě objektivních kritérií a výše stávajícího rozpočtu. Ten je pro Českou republiku příznivý, stanovená kritéria však směřují spíše na snížení rozpočtu. *„Budeme se samozřejmě snažit, abychom dostali stejné peníze jako ve stávajícím období, ale je nutné si uvědomit, že v přepočtu na plochu zemědělské půdy je rozpočet současného českého PRV podstatně nad průměrem Unie,“* řekl ministr Bendl.

V rámci návštěvy Zlínska zavítal Petr Bendl do Zemského hřebčince Tlumačov, který

měl rozhodující úlohu ve vývoji chovu koní na Moravě, a do rodinného vinařství Vaďura Polešovice. V Uherském Brodě ministr navštívil společnost na výrobu masných a uzenářských produktů VOMA, jejíž třináct výrobků získalo značku kvality KLASA. Jsou mezi nimi například Mahdalíkovy párečky, výběrová šunka VOMA, Lopenická slanina, Brodská sekaná a Bílokarpatký salám. Firma má podle ředitele Miroslava Mahdalíka eminentní zájem kupovat domácí suroviny, podporovat a spolupracovat s českými zemědělci a českými výrobci technologií a českým obchodem. Nikoli však na úkor kvality a sortimentu.

Čerpání podpor z PRV - [prezentace pro starosty obcí Zlínského kraje ke stažení](#)